

Kauppaerät kuivataan ostajan vaatimusten mukaisesti. Herneelle riittää 15–16 % loppukosteus, jolloin se ei rasita murskattaessa valssimyllyjä niin paljon. Tuoresäilöntä mahdollistaa herneseoskasvustojen viljelyn tavanomaista viljelyaluetta pohjoisempana tai satoisampien lajikkeiden käytön.

Herneellä on kysyntää

Viljelysuunnitelmia tehdessä kannattaa huomioida myös herneen rehuviljaa korkeampi tukitaso. Laskelmien mukaan herneen ja palkoseoskasvustojen viljely parantaa kasvinviljelyn kannattavuutta. Herne soveltuu hyvin sikojen, munituskanojen, broilereiden ja lypsykarjan, lihanaudan rehuksi.

Tilojen välinen kauppa on lisääntynyt ja sen myötä on syntynyt viljelijä- ja ostorenkaita, joiden avulla pystytään pienentämään rahtikustannuksia ja varmistamaan kotieläintiloille valkuaisen saanti. Suoraan kotieläintilalle sopimuksen teko herneviljoista on mahdollinen ja käyvät hyvin kaupaksi.

ProAgrian luomuneuvojat

www.proagria.fi/asiantuntijahaku

Europoan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus:
Eurooppa Investoi maaseutualueisiin

TUOVA -hanke

Herneen viljely luomuvalkuaisrehuksi

Herne on vaateliias kasvupaikan suhteen.

Parhaiten se viihtyy ilmavilla, hyvärakenteisilla hietasavilla ja hienoilla hiedoilla, mutta myös muut kevyet runsasmultaiset maalajit toimivat. Tehokas typensidonta herneen juurissa edellyttää ilmavuuden ja lämmön lisäksi riittävän korkeaa maan pH:ta (6 ja yli). Herne kärsii helposti kuivuudesta mutta se ei tuota kunnon satoa märelläläkään pellolla. Käytännössä tärkeimmäksi vaatimukseksi on osoittautunut kasvupaikan puhtaus kestorikkakasveista.

Kuohkea kylvöalusta

Pellon tulee olla kunnolla ojitettu, kuohkea ja hyvin vettä läpäisevä. Jos maan rakenne ja vesitalous antaa myöten, niin muokkaus kylvösyvyyden alapuolelle 8-10 cm syvyyteen on hyväksi, jotta juuret voivat kasvaa ilman ongelmia. Aikainen kylvö kosteaan maahan antaa otolliset olosuhteet sekä taimen että juuriston kehityksen kannalta. Herne itää kohtuullisen alhaisissa lämpötiloissa, eikä ole kovin hallanarka. Jyräys heti kylvön jälkeen on suositeltavaa, jotta mahdolliset kivet painuvat peltoon eivätkä haittaa puidessa.

Lajikevalinta

Ihanteellinen hernelajike luomuviljelyssä on pitkävirtainen ja lujakorsinen. Pitkäkortisten lehdellisten lajikkeiden typensidonta on suurempi, samoin kilpailukyky rikkakasveja vastaan on parempi. Rehuksi käyvät sekä vihreä- että keltasiemeniset hernelajikkeet. Herneen esikasviarvo vaihtelee korrenpituuden ja vihermassan mukaan.

Hernelajikkeiden menestymisessä eri maalajeilla on ollut eroja. Karita ja Rokka ovat menestyneet paremmin karkeilla kivennäismailla, kun taas

Stok, Hulda, Zekon, Nitouche, Jymy ja Jermu ovat menestyneet paremmin savimailla.

Valkuaisen sulavuus on yleensä keltasiemenisillä parempi kuin vihreäsiemenisillä, joten ne sopivat yksimahaisille vihreitä paremmin. Keltasiemenisen hermelajikkeet ovat olleet satoisampia, mutta niiden korrenlujuus on ollut yleensä heikompi ja ne tarvitsevat lähes aina tukikasvin. Rocket on erittäin satoisa keltasiemeninen hermelajike Etelä-Suomeen ja seoskasvustoihin myös pohjoisemmaksi. Valkuaispitoisuus on satoisalle lajikkeelle tyyppillisesti melko alhainen, mutta valkuaissto on huomattavasti suurempi kuin nykyisillä ruokaherrelajikkeilla.

Kylvö

Herneviljely onnistuu parhaiten seoksina viljojen kanssa, jolloin sen lakoutuminen vähenee huomattavasti. Parhaita tukikasveja ovat samaa kasvuajaluokkaa olevat lujakortiset vehnät ja ohrat. Kaura varjostaa hernekasvustoa muita viljoja enemmän ja pienentää herneen osuutta muita viljoja enemmän sadossa. Pohjoisempaan mentäessä tukikasvin osuutta seoksessa kannattaa nostaa.

Ennen kylvöä pelto pitää tasata hyvin ja irtokivet on kerättävä pois, koska lakoutuessaan herne voi olla täysin maata vasten. Puhdas kasvustoissa kylvötiheys on puolilehdettömillä lajikkeilla 130–140 itävää siementä neliölle. Tällöin saavutetaan kasvutiheydeksi 110–120 kpl/m². Kylvösyvyys herneellä on 6–8 cm.

Kylvötekniikka

Kun seoksessa on reilusti hernetä, niin herne voidaan kylvää siemenvantaiden kautta ja tukikasvi lannoitevantaiden kautta, jolloin herneen osuus sadossa kasvaa tukikasvin pienemmän varjostuksen johdosta. Kylvö voidaan tehdä myös toisin päin tai myös samojen vantaiden kautta.

Tyypillisäys alkuvaiheessa

Ennen kuin herneen oma typensidonta pääsee alkuun, hyödyntää herneen taimi kehityksen alkuvaiheessa maaperässä olevaa mineraalityppiä.

Karjanlanta tai viherlannoitus on tarpeen vähämultaisilla mailloilla (max. tyyppiä 20kg/ha). Jos maan pH on hyvällä tasolla, niin herneen ympäys ei yleensä lisää satoa.

Viljelykierto

Herneen esikasvarvo on hyvä. Herne sitoo ilmasta tyyppiä jopa 100 kg/ha vuodessa, josta sitoutuu maahan seuraavalle kasville 25–50 kg/ha. Herneen viljelyssä on noudatettava viljelykiertoa. Samalla peltolohkolla hernetä voi viljellä vain joka 4.–5. vuosi. Jos hernetä on kierrossa tätä useammin, lisääntyvät juuristoperäisten tautien riskit. Mikäli hernetä viljellään rehukäyttöön seoskasvustoina, eivät taudit ja tuholaiset ole olleet erityinen ongelma.

Rikkakasvien torjunta

Hernekasvustot kannatta kylvää vain kestorikoista vapaaseen maahan. Juolavehnän vaivaamilla peltolohkoilla hernetä ei kannata viljellä. Herneen hidas kasvuun lähti antaa myös ohdakkeelle ja peltovalvatille hyvät kasvumahdollisuudet.

Rikkaästys on yleensä tehokas keino siemenrikkakasvien torjunnassa. Sen sijaan rikkaäestyksellä ei ole juurikaan tehoa juolavehnään ja ohdakkeeseen. Hernekasvusto kannattaa rikkaäestää ennen herneen itämistä. Piikillä ollessaan herneen idut ovat herkkiä vaurioitumaan, eikä rikkaäestystä silloin pidä tehdä. Herneen aikaisessa kehitysvaiheessa (3–4 lehteä) voidaan tehdä toinen rikkaästys. Aluskasvit kannattaa kylvää vasta rikkaäestyksen yhteydessä, etteivät ne kasva liian korkeaksi. Heti kun herneet alkavat tarttua toisiinsa ei voi enää rikkaästää.

Korjuu ja säilöntä

Herneen puinnissa ei kannata vitkastella. Puimurin varstasilta auki ja kelanopeus pieneksi, puhallus suurelle sekä seulasto auki.

Herneiden talteen saamiseksi on yleensä puitava lyhyeen säänkeen. Kasvuston pysyessä pystyssä ja puhtaana ei puinti tuota ongelmia. Kuivatuksen loppukosteus riippuu käyttötarkeituksesta.

